

Kárpát-szelence

Noé nélkül

A mögöttük hagyott város felől harci zaj. Katonai teherautó érkezik melléjük, megáll, az egyenruhások segítségével a babakocsit felteszik a ponyvás platóra, felmászik a család is. A családfő a csecsemő arcára húzza a takarót, mert a felcsapó portól fuldoklik a csöppség.

A falun élő nagymamához igyekezve legalább elhagyhatják a várost a benyomuló másik hadsereg kíméletlen gázolása előtt. A mellettük levő házat már találat érte, a harmadik ellenfél az égből küldi halálos csomagjait.

A plátón remegő gyerekkocsi dióhéjnyi Noé bárkája. Párnázott fehér oldalával később még évekig ott árválkodik a bérházfolyosó végében, hátha akad az ismerősök közt, aki elkéri. Aztán a pincébe kerül, fémrészei megrozsdásodnak. Egy költözőkorszak után elfelejtődik.

Családfő-Noé is csendben távozik a második világégés után legalábbis egyelőre békés világból.

A gyerek felnőtt. Nincsenek emlékei erről az időről, csak apai történet a fronton átrिंगó gyerekkocsiról. Meg hogy alvás közben gyakran és könnyen felriad.

Pofon

Az idősödő férfi délelőtt már a harmadik pohárral hajtotta le annak öröme, hogy – a tesvérien szigorú utlével-rendelkezéseknek köszönhetően – másfél évtized után újra találkozhatott a határ túlfelére került bátyjával.

Városnézés közben az öcs észrevette a járdán közeledő szovjet tisztet.

– Akkor ennek most adok egy pofont – mondta a világ legtermészetesebb hangján. Az öcs a háború végén lelépett a szétbomló hadseregből, ám mégis szovjet fogságba került, s hadifogolyként két évet lehúzott egy bányában. Amikor hazakerült, szülőfaluja már egy másik országhoz tartozott, ahol, igaz, nem voltak megszállók.

– Ne tedd. Nekem lesz rossz – mondta a báty. Úgy történt.

Aztán a látogatás után pár évvel, a nagy bevonulás nyomán ott is lettek megszállók. Akkor kioszthatott volna jó néhány pofont, de számtalan bajával ágyban fekve egyedül már felkelni sem tudott.

Leszállóhelyet kereső pofonok keringnek a sírja felett.

Bomba

Medvetalpnyi téli, bélelt kesztyűjét állítólag közrendőr apjától örökölte. „Vajon hány ember vére tapad hozzá?” – idétlenkedett egyik kollégiumi szobatársa. Csak pár évvel voltak túl az elhallgatni kívánt „sajnálatos eseményeken”. A célszemély ravaszkas oldalpillantással fogadta

a humorkodást. Általában Adyval szokott mindent kommentálni, de erre nem volt Adyja. Az egyetem befejezése után újdondász lett. Hírlett: sehol nincs maradása, pedig nemigen szólt, akkor is csak a bajsza alatt. Ámbár bajsza sem volt, csak az a sejtelmes mosolya. Egyik megyei laptól ment a másikhoz.

Épp az alföldi város újságjánál dolgozott, amikor a városi erdőben egy építkezés során világháborús aknagránátot találtak. A környékbeliek betelefonáltak a rendőrségre, azok kiszálltak, színes szalaggal körberítették a területet és elvonultak. Így telt el két nap, mígnem a gyerekes szülők közül valaki ismét telefonált, immár a szerkesztőségbe. A somolygós volt éppen az ügyeletes telefonemelgető. Felkerekedett, kivillamosított a helyszínre, zakójába tekerte a gránátot, ismét felült a villamosra, s a főtéren a nemzeti nagyság szobrának talapzatára helyezte a robbanószerkezetet, természetesen a kabátja nélkül. A redakcióból meg felhívta a rendőrséget: „A bomba Kossuth lábainál hever.” A rendőrök percek alatt értek a helyszínre, élő kordont vontak a szobor köré, rögvest megjelentek a tűzszerszerek, hogy elszállítsák a veszélyes tárgyat. Nem kellett nagy bravúr hozzá, hogy kiderítsék, ki volt a vakmerő riasztó. A hónap végén szedhette a sátorfáját, más megyei lap próbálta engedelmes hírfaragóvá idomítani, pedig ha életét nem is, pályáját akár be is végeztethették volna vele.

Ritkásan arról szóltak a volt kollégisták közti hírek, hogy sűrűbb poháremelgetéssel próbálta letörölni arcáról azt a félmosolyt. A szellem látszólag ellenállt, mígnem egy vérrög apró bombája szép csendben elvégezte a feladatot: hangtalan robbanással leterítette a testet. A halottkém egy fintort fedezhetett fel az arcon.

Nagymosás

Oázis a házrengetegben, ivókutakkal. A férfi a dübörgő út felől érkezett a forróságban. Kigöngyöltetett egy fekvésre szolgáló gyékényt, műanyag tasakjaiból kirakta holmiját, levette ingét. Inas, izmos ötvenes. Odament a nyomógombos csaphoz, megmosta arcát, nyakát, hónalját. Az inget a csap alá tartotta, gallérrészét gondosan beszappanozta, hosszan dörzsölte, majd megismételte a műveletet.

A háttér zöld gyepe a pointer visszapillantott gazdájára, az elhízott asszonyra, majd megiramodott. A felrebbentő feketerígó vagy fél méterre a föld felett rémülten menekült, a kutya beérte, s majdnem lekapta röptében. Majd elismerést várva újra visszanézett a gazdájára. A gazdi rá se hederített.

A férfi a nap felé emelve vizsgálta ingét, különösen a nyakrészt. Meg is szagolta, majd kiterítette a gyékényre. Az egyik zacskóból egy almát vett elő, csukott szemmel a nap felé fordult, s lassan enni kezdett.

A pointer ismét megiramodott, be akarta bizonyítani, hogy ha akarna, friss élelmet is szerezhetne magának. Az asszony közömbösen haladt a murvával behintett parki úton.

A férfi hirtelen a vízcsaphoz sietett, ahol egy fiatal fiú ivott. A fűben megtalálta az ott felejtett szemüvegét, megnyugodva fölvette. A csutkát az utolsó ízéig lerágta, majd elhajította. Beleszagolt a hónaljába. Az ing még száradt a gyékényen.

A pointer szimatolgotó tartásban beállt a nő mellé, felvéve a tempóját. Megvolt a délutáni szabadság.

A férfi a nagymosás után, égnek emelt arccal, behunytt szemmel ejtőzött a napfényben.

Emlék

A matematikatanár vészjóslóan közölte vele, hogy az általánost sem fogja befejezni.

Most mintha egy régi tanévezárón lépdelt volna a pulpitus felé, bár ő sosem kapott jutalomkönyvet.

Igaz, egy perc múlva a reflektorok fényében a svéd király nyújtja át a díját.

Az igazgatóra emlékeztette, a magas, őszülő, halk szavú férfirra, aki mindig rendes volt.

Arccal a jövőnek

– Bácsi, ezt a pénztárcát az utcán találtam, benne a címével.

– Na de öcskös, hol van belőle a pénz?

– Nem tudom. Én így találtam.

– Ne hazudj!

– De egy cserkész sosem hazudik!

– Hát milyen felnőtt lesz belőled, kis szenyó?

A mezőny

A mezőny eszményi futóidőben elrajtolt a napfényt alig áteresztő erdőben. Elsőként a százas sprinterhez kellett kihívni a légimentőket: egy keresztbe fekvő fatörzsben megbotlott, s kitorste a lábát. Nem sokkal később újabb vészjelzés érkezett: a négyszázás futó teljes lendülettel beleszaladt egy vízmosás homokfalába, s amikor rátaláltak, hangyák futkorásztak rajta és félrebeszéltek. A középtávfutó este, a kiszáradás határán, támolyogva kért segítséget egy erdei házban, több kilométernyire a megjelölt céltól.

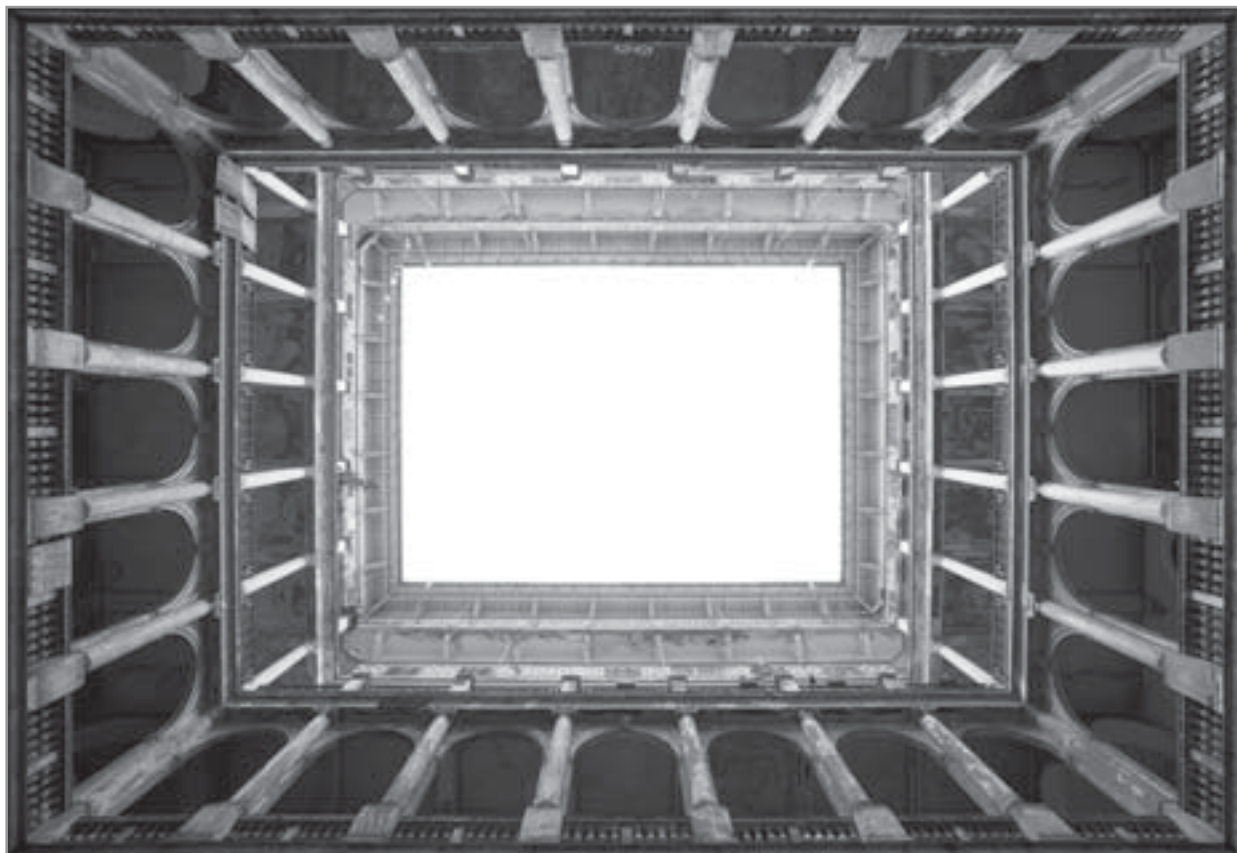
A túratempóban menetelő, enyhén őszülő versenyző másnap délelőtt lépett ki az erdő szélén. Elővette kulacsát, egy kortyot – pogány szokás szerint – az anyaföldre loccsintott, a maradékot megitta, majd üresen nagy ováció közepette felmutatta, s odasétált a célbizottsághoz. Miután bekönyvelték, a közeli turistaházhoz ment, ahol pacalpörköltet és sört rendelt. Élvezte a napfényt.

Élni

– Meglehetett volna. Ha az a nyomorult ceruza nem...

– Mi lehetett volna meg?

– Mindig tartok az ágyam fejénél egy ceruzát, hogy ha

megálmodom a lottó ötöst, kéznél legyen. Most az élet értelme lett volna meg, de nem volt ceruza. Mire találtam egyet, az álom szétolvadt, mint kávéban a cukor.

– És legalább az ötös...

– Fenét.

– Mit mondjak, nehéz ügy. Se az élet értelme, se a főnyeremény... Ezt a feszkót...

– Mit?

– Hát feszültséget. Én feladnám. Egyszerűen csak élnék, érti?

– Nem.

– Hát így nehéz.

Kis türelmet

– Még hogy az emberiségnek? Hogy le ne hidaljak! Mit akar ez a magasröptűjével? Azt hiszi? Mit hisz? Még a családját sem tudja összetartani, nemhogy a kompozíciót. Nem javaslom a díjra.

A díjosztó bizottság tagjai szemlesütve hallgatták elnöküket. Egyhangúlag elvetették a jelölést.

A legközelebbi közgyűlésen az elnök észrevette a kihagyottat, odament hozzá:

– Keményen küzdöttem érted, de hát a demokrácia az szavazás... És tudod, Bizmutnak sorvadásos betegsége van, nem tud felállni a járószékből, Reményi meg depressziós, nehogy megint öngyilkosságot kíséreljen meg... Egyedül te vagy egészséges, hát kibírod azt a kis halasztást a halhatatlanság előtt.

Azzal hátba vágta.

Bele a vakvilágba

A világkormány szokásos ülésén, a Kis Pokolban az első kör alatt a folyó ügyeken futottak végig: Herpesz lánya terhes lett, Fúrge Gyík eltörte az egyik ujját, a fogatlan Studirovics megkapta a segélyét. A második kör után a népnéző kormány elítélése és kiegyenlítő szociális intézkedések meghozatala következett. A harmadik kör után sort kerítettek a világ nagy bajaira: elbarmolt határrendezéseket igazítottak ki, nemzetiségi villongásokat boronáltak el.

Amikor alkonyatkor kidöccentek az utcára, épp előtük haladt el Stieber, aki már rég kivált a kabinetből. Vagy kitették. Kétkerekű kocsiján a vászon tárló üres üvegektől dagadt. Csak egy pillantást vetett rájuk, a megjegyzéseket eleresztette a füle mellett.

– Isznak, bele a vakvilágba – morogta, és ment az üveg visszaváltó felé.

Orrok, fülek

– Magának is orra meg füle van, ki fogunk jönni egymással.

– Köszönöm, bár az ember...

– Ja, kihúzóskodik?

– ...az agyát nem állíthatja le.

– Nem-e?

Azzal leütötte.

Kizuhanás

Álruhás királyfi, mint gyerekkorában, a másokétól megkülönböztethetetlen, sokat mosott ruhájában. Egy lóra vágyott, hogy végigkocogjon zombékoson, erdőn. Hajában már ősz tincsek, térdében porcnyilallás. Akkor azt képzelte, véletlenül csöppent éppen abba a családba (csak meg ne sejtsek!), noha máshol várják haza.

Mögötte a város rengetege, előtte hosszú kaptató, mint díszelgésre szolgáló út. Az iskola melletti park lombjait madárcsivitelés emeli az égbe, de a törzsük lehorgonyozza ricsajos, zöld buborékaikat. Haszontalannak tűnő díszfák, de az apró, lilás bogyókat termő ágakon legalább ötven egyforma, fehér hasú, sárga mellénykés csörművész csacsog önfeledten. Madárlakoma toronymagasságban.

Egyedül gázol a megnevezetlen boldogságban.

Ez a nő mindig ugyanakkor könyököl az ablakban, itt, a sarokház első emeletén. Rezzentelenül szemléli az utcát, anélkül, hogy fejét elfordítaná. Hosszúkás – fennköltlen: tojásdad – arc. Kielesedő kép a múlt előhívó medencéjében: a lány volt ilyen, aki a tánciskolai óra után nem jött el a megbeszélte randevúra, pedig fél órát is várt rá. S később a táncórákra sem. Amitől az elveszettség úgy nyelte be, mint egy megállíthatatlanul zuhanó lift.

A megnyugvás élő szobra ez a félalak a párkány posztamensén. Sokadszor látja, megszólíthatná, de a legártatlanabb szavak is széthullámoztatnák a rezzentelen képet.

Mintha dialemez cserélnének a nap vetítőgépe előtt, a szürkület sötétebbre vált.

Szemben, a járdaszegély mellett róka igyekszik. Róka a külvárosban? Mintha álomban gázolna, szorongás hálózza be, de az állat bandzsit egyet, nem kell rögtön bizalmatlannak lenni: „Nem vagyok veszett. Éjjeli menedékbe igyekszem.”

A kaptató elején beér egy alakot. A mozgása kissé billegős, mintha múltába volna, de hátulról a megszólalásig hasonlít az osztálytársára, aki híres volt a becsúzsaisairól: messziről érkezve is halálpontosan nyeste el a labdát a csatár elől, és soha egyetlen boka sem sínylette meg berepüléseit.

A díszbokrok mellett akaratlanul nagyot lép, mint amikor ereszkedő lépcsőfokra számít az ember, pedig ott egyenes járda húzódik, s aztán a zuhanás súlytalan szédülete...

A bicegő alak a zajra rémülten megfordul, nem érti a dolgot, a bokrokra dőlő test vészjósló ropogását. Odabaktat, fölébe hajol: nyugodt arc, mint a behunytt szemű napozóké, enyhe fölényvel. Az épp befejezett szobor megváltoztathatatlanságával.

Akit – amelyet? – majd hidegen hagy a kiérkező mentő hisztérikus szirénázása.

Dialemezváltás.

Nyugodt arcú férfi hajol be a rezzentelen víztükrön túlról. Az áttetsző folyómeder mélyén ott az utcavég és a bokrok, néha enyhén megrezzen a kép, benne a nyugtalanul igyekvő emberekkel, de hang nem jön át ide, a túlannra. A mozdulatlan folyó mint óriás nagyítóüveg, a legkisebb rezdülést is közel hozza, látszik a lent sürgölődő mentősök szájszélének remegése, vibráló szemhéja.

A fekvő alak kilátómagasból, üvegtetőn át szemléli az elhagyott világot, lenti önmagát, elnéző, indulatlanul érdektelenséggel.